

Рээвакуацыя беларускіх бежанцаў Першай сусветнай вайны ў межах савецкай міграцыйнай палітыкі (1918–1923 гг.)

Карнялюк В.Р.

Установа адукацыі “Гродзенскі дзяржаўны ўніверсітэт імя Янкі Купалы”, Гродна

У артыкуле на падставе спецыяльных даследаванняў і новых архіўных крыніц Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь і Дзяржаўнага архіва Расійскай Федэрацыі прааналізаваны падзеі рээвакуацыі беларускіх бежанцаў Першай сусветнай вайны ў межах савецкай міграцыйнай палітыкі ў 1918–1923 гг.

Мэта – прааналізаваць працэс рээвакуацыі беларускіх бежанцаў Першай сусветнай вайны ў межах савецкай міграцыйнай палітыкі (1918–1923 гг.)

Матэрыял і метады. *На падставе новых гістарычных крыніц Нацыянальнага архіва Рэспублікі Беларусь, найперш фонду Беларускага Нацыянальнага Камісарыята, і Дзяржаўнага архіва Расійскай Федэрацыі зроблена спроба аналізу дадаковых акалічнасцяў і наступстваў вяртання беларускіх бежанцаў у ходзе ажыццяўлення савецкай міграцыйнай палітыкі.*

Вынікі і іх абмеркаванне. *Аўтарам акрэслены асноўныя падыходы ў ажыццяўленні такой міграцыйнай палітыкі, звернута ўвага на поўную падпарадкаванасць дзеянняў міграцыйных службаў БССР расійскім і агульнасаюзным структурам. Аўтар робіць выснову аб тым, што пасля захопу ўлады бальшавікамі рээвакуацыя эвакуіраваных і бежанцаў беларускіх губерняў часоў Першай сусветнай вайны ў 1918–1923 гг. савецкімі органамі ажыццяўлялася ў поўным падпарадкаванні патрабаванням кіраўніцтва РКП(б).*

Заклучэнне. *Па шэрагу прааналізаваных у даследаванні прычын беларускія нацыянальныя палітычныя дзеячы хаця і займаліся бежанскім пытаннем, але не мелі магчымасці павярнуць велізарную масу бежанцаў-беларусаў у накірунку нацыянальнага дзяржаўнага будаўніцтва.*

Пасля захопу ўлады бальшавікамі рээвакуацыя эвакуіраваных і бежанцаў беларускіх губерняў часоў Першай сусветнай вайны ў 1918–1923 гг. савецкімі органамі ажыццяўлялася ў поўным падпарадкаванні патрабаванням кіраўніцтва РКП(б).

Ключавыя словы: *рээвакуацыя, беларускія бежанцы, Першая сусветная вайна, савецкая міграцыйная палітыка.*

Re-evacuation of Belarusian Refugees in World War I as Part of the Soviet Migration Policy (1918–1923)

Karnialiuk V.G.

Educational Establishment “Grodno State Yanka Kupala University”, Grodno

On the basis of special researches and new archival sources of the National Archive of the Republic of Belarus and the State Archive of the Russian Federation, the article analyzes the events of re-evacuation of Belarusian refugees of the First World War in the framework of the Soviet migration policy in 1918–1923.

The aim is to analyze the process of re-evacuation of Belarusian refugees of the First World War within the framework of the Soviet migration policy (1918–1923).

Material and methods. *On the basis of new historical sources from the National Archive of the Republic of Belarus, primarily the Fund of the Belarusian National Commissariat, and the State Archive of the Russian Federation we have made an attempt to analyze additional circumstances and consequences of the return of Belarusian refugees as an implementation of Soviet migration policy.*

Findings and their discussion. *The author outlines the main approaches in the implementation of the migration policy, attention is drawn to the complete subordination of the actions of the migration service of the Byelorussian SSR to the Russian, and later – to the Union one. The author concludes that after the seizure of power by the Bolsheviks the reevacuation of evacuees and refugees of Belarusian provinces during the First World War in 1918–1923 by Soviet authorities was conducted according to the*

requirements of the RCP(b) leadership.

Conclusion. *The analyzed causes illustrate that Belarusian national political figures, although engaged in refugees issue, were not able to turn a huge mass of Belarusian refugees in the direction of the national state-building.*

After the seizure of power by the Bolsheviks the reevacuation of evacuees and refugees of Belarusian provinces during the First World War in 1918–1923 by Soviet authorities was conducted according to the requirements of the RCP(b) leadership.

Key words: *re-evacuation, Belarusian refugees, World War I, Soviet migration policy.*